

Тому замість безплідних дискусій про те, чи є відповідальність, я б порадив тим, хто їх ведуть, обговорити більш практичне питання – про те, як вони відповідатимуть. У цьому немає ніякої іронії чи знуцання. Це лише моя раціоналізаторська пропозиція.

Я наведу вам приклад, щоб було зрозуміло. Ось, наприклад, радянські німці. Їх було напередодні нападу *Гітлера* на СРСР близько двох мільйонів. То були радянські громадяни. Більшість – селяни. Багато з них були в піонерах та комсомолі. Але як тільки Німеччина почала війну, їх заохали в столипінські вагони та депортували до Казахстану та Сибіру. Вони були ні в чому не винні. Це була плата за етнічну єдність із ворогом. Половина померла в перший же рік заслання. Від голоду.

Як ви думаєте, росіян це сильно хвилювало? Їм похоронки з фронту йшли мільйонами. Доля радянських німців їх взагалі не турбувала. Вони їх просто ненавиділи. Будь-яких. Навіть піонерів. Когось турбувала дискусія всередині радянських німців про наявність чи відсутність їхньої колективної відповідальності? Думаю, відповідь усі знають...

Так що, дорогі росіяни, моя вам порада: готуйтеся. Киньте ці безплідні мудові ридання. Є речі й важливіші.

Як відповідатимете. Чи довго. Скільки за це доведеться сплатити. І т.д.

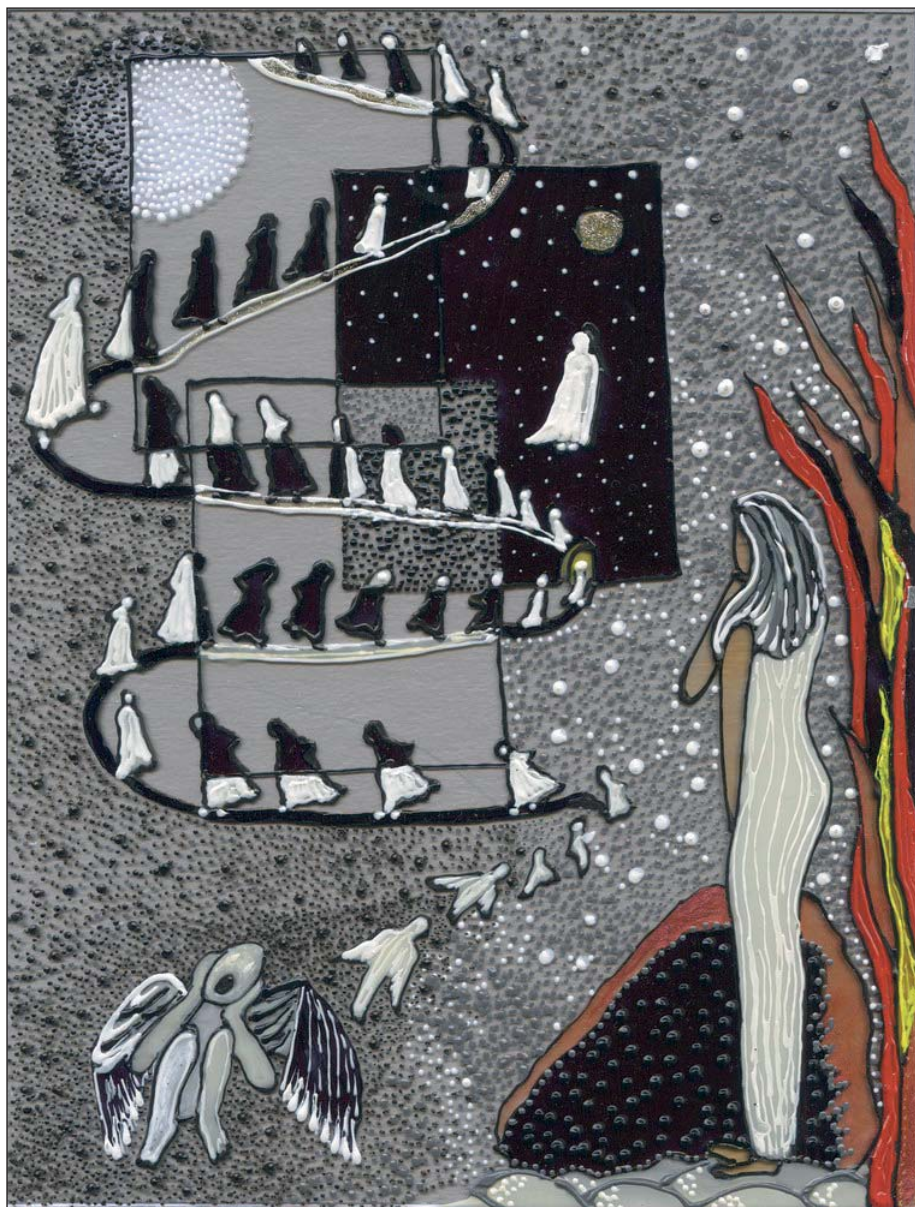
Я – радянський німець, який народився на засланні – ніс цю відповідальність, навіть незважаючи на те, що з'явився на світ через 16 років після закінчення війни. І тому я на власній шкірі знаю, що таке колективна відповідальність, навіть без вини. А з виною — тим більше...

Росіяни так довго були байдужі, що ця байдужість, мабуть, сама собою стала злочином. Вони були байдужі до війни у Чечні. Вони були байдужі до смертей дітей Беслана. Вони були байдужі до переслідувань опозиції, до війни з Грузією, до Кримнаша та інших мистецтв Путіна. І ось тепер – вони теж ні в чому не винні та п'ють смузі.

І окей. Я навіть сперечатися не буду: нехай буде на вашу думку – не винні. Вини немає, а відповідати будете. Так от несправедливо виходить. Історія, яка твориться зараз у нас на очах, річ жорстока. І вона пишеться переможцями.

А Росія цієї війни не виграє. Її виграє Україна. І всі, хто їй у цьому допомагає – від Америки до Японії. Тому, що наша справа є правою. Ворог буде розбитий. Перемога буде за нами.

Слава Україні! ■

Ірен Роздобудько.
«По вічній дорозі...»,
з циклу «Моя війна».

Авторська анотація:
«Інтерпретація відомої картини
Едварда Мунка "Крик" - своєрідної
емблеми імпресіонізму і кон-
центрованого відчуття тривоги.

Сам Мунк так описує свій стан,
що став поштовхом
до написання картини:
"Я йшов стежкою з двома
друзями — сонце сідало —
несподівано небо стало
криваво-червоним,
я зупинився, відчуваючи
знемогу, і сперся об паркан —
я дивився на кров і язика
полум'я над синювато-чорним
фіордом і містом.
Мої друзі пішли далі; я стояв,
тремтячи від хвилювання,
відчуваючи нескінченний крик,
що пронизує природу.»